

Nr 490

Av herr **Sveningsson**, *angående bestämmelserna rörande hastigheten vid passerande av järnvägs korsning.*

(Lika lydande med motion nr 568 i Andra kammaren)

I vägtrafikförordningens § 42 erinras vägtrafikanter, som ämnar passera korsning i samma plan mellan väg och järnväg, om sin skyldighet att genom uppmärksamhet på järnvägen förvissa sig om huruvida tåg nalkas. Det betonas uttryckligen, att denna skyldighet gäller oavsett förekommande säkerhetsanordningar.

I samma paragraf heter det vidare, att en med hänsyn till omständigheterna tillräckligt låg hastighet därvid skall hållas vid färd med fordon. Någon absolut bindande föreskrift om viss högsta hastighet synes däremot icke finnas, utan förordningen nöjer sig med ett stadgande om att hastigheten ej bör överstiga 40 kilometer i timmen inom 50 meter från korsningen.

Denna vaga bestämmelse synes icke tillgodose dagens krav. Varje vägtrafikanter torde vara väl medveten om att denna rekommendation om viss högsta hastighet före passerandet av en korsning mellan väg och järnväg i samma plan i realiteten icke efterlevs i ett mycket betydande antal fall. Där sikten är god, torde för övrigt 40-kilometersgränsen, utan att rimliga krav på uppmärksamhet eftersättes, kunna i viss mån överskridas.

Även om sålunda en absolut bindande föreskrift om viss maximihastighet vid dessa järnvägs korsningar saknas i vägtrafikförordningen, kvarstår icke desto mindre ett absolut, ehuru till sin innebörd förhållandevis svävande krav på att en med hänsyn till omständigheterna tillräckligt låg fart skall hållas. Dessa båda formuleringar i förordningen har lett till att vägtrafikanter, som menat sig *icke* vara *skyldiga* att inom 50 meter från korsningen nedbringa hastigheten till högst 40 kilometer i timmen, ändå åtalats för brott mot vägtrafikförordningen under hänvisning till att de icke iakttagit sin skyldighet att hålla en med hänsyn till omständigheterna tillräckligt låg hastighet. I sådana fall har åtalsbeslutet varit beroende av vederbörande åklagares bedömning av den hastighet, som han ansett vara den högsta »försvarliga» vid en viss korsning. Enligt uppgifter i pressen har i vissa fall åklagaren-polischefen utfärdat order till underlydande polispersonal av den innebörden, att varje vägtrafikanter, som korsar en bestämd korsningen med mer än 60 kilometers hastighet från en viss sida, skall antecknas för senare rättsliga åtgärder. Det ligger i sakens natur, att bedöm-

ningar av denna typ — vilka i och för sig må vara aldrig så väl motiverade med hänsyn till de faktiska omständigheterna — relativt snabbt blir bekanta för dem, som mera regelbundet har att korsa de berörda korsningarna. dvs. i främsta rummet den lokala befolkningen, medan däremot tillfälliga trafikanter drabbas hårdare, då de ju i allmänhet saknar kännedom om dylika skälighetsbedömningar av godtagbar hastighet vid en viss korsning.

Det synes icke vara rimligt, att problemet om vägtrafikants hastighet vid passerandet av järnvägs korsningar på sätt som nu sker görs beroende av vederbörande åklagares bedömning, detta så mycket mer som hastighetskontrollen från myndigheternas sida vid det stora flertalet av de cirka 30 000 järnvägs korsningar, som finns i vårt land, i allmänhet torde vara mycket obetydlig. Det förefaller omänskligt att förutsätta, att en vägtrafikant före passerandet av en järnvägs korsning skall göra ett överslag av den hastighet, som av de lokala myndigheterna »godkännes», dvs. förblir opåtalad. Ett sådant system synes lämna alltför stort spelrum åt rent subjektiva avgöranden, om vilka trafikanten dessutom hålles i okunnighet. Då vissa järnvägs korsningar på grund av den lokala polismyndighetens egna hastighetsgränser blivit nära nog riksbekanta bland trafikanterna, synes en omprövning av vägtrafikförordningens påbud i detta avseende erforderlig.

Enligt min uppfattning bör § 42 i vägtrafikförordningen ändras på så sätt att rekommendationen om en hastighet av högst 40 kilometer i timmen utgår. Därmed överlämnas frågan om hastighetsmaximeringar vid järnvägs korsningar till de lokala myndigheternas avgörande, varvid förutsättes, att de hastighetsbegränsningar, som befinnes motiverade, klart anges genom sedvanliga vägmärken.

Aberopande det ovan anförda hemställer jag,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära den ändringen av § 42 i vägtrafikförordningen, att föreskriften om en rekommenderad hastighet av högst 40 kilometer i timmen utgår.

Stockholm den 26 januari 1962

Ragnar Sveningsson